

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОГРАМСКА И БУЏЕТСКА РЕАЛИЗАЦИЈА

на

Програмата за рана детекција на малигни заболувања во Република Македонија за 2018 година

Извештајот на Програмата за рана детекција на малигни заболувања во Република Македонија за 2018 година се однесува на:

- I. Скрининг на рак на грло на матка
- II. Опортунистички скрининг на колоректален карцином
- III. Организиран скрининг за рана детекција на рак на дојка

I. СКРИНИНГ НА РАК НА ГРЛО НА МАТКА

Начин на спроведување на скринингот

На ниво на целата држава, за жените кои имаат избрано матичен гинеколог скринингот го вршат гинеколозите од ПЗУ согласно превентивните цели пропишани од ФЗОМ: гинеколошки преглед, земање на брис, припрема и доставување на материјалот за цитолошка анализа. Зементиот материјал за цитолошка анализа се испитува во цитолошката лабораторија во болниците низ цела држава, цитолошки лаборатории кои имаат склучено договор со ФЗОМ за здравствена услуга читање на ПАП тест како и Клиниката за гинекологија и акушерство. Фактури и извештаи за извршените активности се доставуваат до Министерството за здравство квартално. Согласно доктринарните ставови целна група за скрининг се жени на возраст од 24-60. Препорачан временски интервал за изведување на скринингот е 3 години. Оваа година со скринингот се предвидени жените на возраст од 24 - 35 години. Со скринингот, исто така ќе се опфатат и жените на возраст од 24 - 60 кои во текот на 2016 година не направиле ПАП тест. Како извршители на Програмата се околу 140 матичните гинеколози на ниво на цела држава, односно апроксимативно се прикрупени 500 000 пациентки.

Постигнати резултатите

- Број на матични гинеколози на ниво на целата држава кои имаат потпишано договор со ФЗОМ во 2018 година
- Број на матични гинеколози кои се вклучиле во скринингот на рак на грло на матка
- Во прилог да се објави извештај на ИЈЗ годишен за 2018 година;

- Во прилог да се објават сите извештаи (квартални и годишни), подготвени од страна на Институтот за јавно здравје.

Индикатори на спроведување на програмата

Индикатори на процес на спроведување и следење

- Број и процент на жени кои се јавиле на повикот после првиот или наредниот повик кај матичниот гинеколог
- Број на жени кај кои е направен ПАП тест
- Број и процент на жени кои не се јавиле на повикувачките писма
- Број и процент на позитивни тестови
- Број на пронајдени ASC-US
- Број на пронајдени ASC-H
- Број на пронајдени HPV
- Број на пронајдени CIN 1
- Број на пронајдени CIN 2
- Број на пронајдени CIN 3
- Број на пронајдени CIS
- Број на пронајдени AGC
- Број на пронајдени AIS
- Број и процент на негативни тестови

1. Извештај за програмска и буџетска реализација

Ставка	Активност	Извршител	Обем на активност	Цена	Вкупно
1.	Координирање на активностите со останатите извршители, промоција на скринингот, повикување на жените на возраст од 24 – 60 години. Активност на матични гинеколози (оние кои имаат потпишано договор со ФЗОМ)	Матични гинеколози	Поканување на околу 35.000 жени	30	1.050.000

1.	<p>Координирање на активностите со останатите извршители, промоција на скринингот, повикување на жените на возраст од 24 – 60 години. Активност на матични гинеколози (оние кои имаат потпишано договор со ФЗОМ)</p>	Матични гинеколози	Дополнителни трошоци за преглед и доставување на материјал на 30.000 жени	200	6.000.000
2.	<p>Партиципација за цитолошка анализа (активност за Цитолошки лаборатории во јавно здравствените установи и оние кои имаат потпишано договор со ФЗОМ за здравствена услуга читање на ПАП тест)</p>	Цитолошки лаборатории во јавно здравствените установи и оние кои имаат потпишано договор со ФЗОМ	30.000	60	1.800.000
3.	<p>Координација на скринингот од страна на 10-те центри за јавно здравје</p>	10-те ЦЈЗ (10x30.000)	10	30.000	300.000
4.	<p>Активност на мобилна гинеколошка ординација во соработка со НВО од областа</p>	Цитолошки лаборатории во јавно здравствените установи и оние кои имаат потпишано договор со ФЗОМ како и матичните гинеколози кои ќе	Жени од рурална средина	/	150.000

		даваат услуги			
	ВКУПНО:				9.300.000

1.1. Улога на Институтот за јавно здравје на РМ

Ставка	Активност	Извршител	Обем на активност	Цена	Вкупно
1.	Организација, координација, мониторинг и евалуација. Известување до Министерство за здравство месечно за текот на активностите за скрининг на рак на грло на матка	ИЈЗ	12 месеци	5.000	60.000
2.	Печатење на флаер за промоција на скринингот на рак на грло на матка	ИЈЗ	/	/	100.000
3.	Квартални извештаи за скрининг на рак на грло на матка за состојбата и постигнатите резултати, евалуација и мониторинг за 2015	ИЈЗ	4 квартали	30.000	120.000
4.	Изведување на медиумска кампања за промоција на скрининг на рак на грло на матка	ИЈЗ	/	/	500.000
	ВКУПНО				780.000

II. ОПОРТУНИСТИЧКИ СКРИНИНГ НА КОЛОРЕКТАЛЕН КАРЦИНОМ

1. Начин на спроведување на скринингот

Скринирањето ќе се изведува со тестот за детекција на окултно крварење – ФОБТ (Fecal Occult Blood Test – FOBT). Министерството за здравство ги набавува ФОБ тестовите и ги распоредува по Центрите за јавно здравје според бројот на жители на подрачјето кое го покриваат.

Секој граѓанин на возраст од 50-70 години можат да си го оставарат правото на бесплатен ФОБ тест одејќи во ЦЈЗ одговорно за нивното подрачје.

Центарот за јавно здравје ќе врши анализа на доставениот материјал со примена на ФОБ-тестот – за резултатот го известува пациентот и го упатува на консултација кај матичниот лекар.

На пациентите/семејствата со покачен ризик за заболување ќе бидат советувани и упатувани на колоноскопија од страна на матичните лекари.

Координатор на скринингот ќе биде Институтот за Јавно здравје на Република Македонија, кој ќе биде задолжен за координација на сите активности во државата, стручно методолошка помош на Центрите за јавно здравје, изготвување и водење на Регистер за КРК. Институтот за Јавно здравје ќе доставува до Министерството за здравство тромесечни извештаи и фактури за извршениот скрининг во Република Македонија. Министерството за здравство ќе доставува финансиски средства и до извршителите – Центрите за јавно здравје.

Центрите за Јавно здравје ќе бидат задолжени за координација на активностите на своето подрачје

Очекуваниот одзив на поканите за скрининг од вкупниот број на испитаници на возраст од 50-70 години е околу 10.000 испитаници, за кои ќе бидат потребни по 3 теста за испитаник.

Целта на програмата е намалување на морбилитетот и морталитетот на населението во Република Македонија од рак на дебело црево. Стратегијата за подобрување на раното откривање на ракот на дебело црево подразбира и подобра информираност на населението за значењето на раното откривање на ракот на дебелото црево и едукација на здравствениот кадар за самата програма.

Едукација на матичните лекари од ПЗЗ за советување на пациентите за употреба на китовите за ФОБТ, идентификација на пациентите со висок ризик како и за упатување до Центрите за јавно здравје. Оваа активност ја изведуваат Центар за семејна медицина Медицински факултет.

Постигнати резултати

Индикатори на спроведување на програмата

Индикатори на процес на спроведување

- Број и процент на луѓе кај кои е направен ФОБТ тест
- Број и процент на луѓе кои го земале резултатот
- Број и процент на неадекватни тестови

Индикатори на успешност на спроведување на скринингот се:

- Број и процент на опфаени лица со Програмата
- Број и процент на позитивни тестови
- Број и процент на лица препратени на колоноскопија

2. Извештај за програмска и буџетска реализација

Ставка	Активност	Извршител	Обем на активност	Цена	Вкупно
1.	Набавка на ФОВ тестови	МЗ	/	/	3.360.000
2.	Анализа на ФОВ тест, известување, водење евиденција (реагенси)	10те ЦЈЗ	13.600	50	680.000
3.	Координација на скринингот од страна на 10те ЦЈЗ, дистрибуција на тестови до матични лекари	10те ЦЈЗ	10	50.000	500.000
4.	Едукација на матични доктори	Центар за семејна медицина при Медицинскиот факултет	/	/	100.000
ВКУПНО					4.640.000

2.1. Улога на Институтот за јавно здравје на РМ

Ставка	Активност	Извршител	Обем на активност	Цена	Вкупно
1.	Организација, координација, мониторинг и евалуација. Известување до Министерство за здравство месечно за текот на активностите за скрининг на рак на дебело	ИЈЗ	12 месеци	5.000	60.000

	црево				
2.	Печатење на флаер за промоција на скринингот	ИЈЗ	5.000	20	100.000
3.	Квартални извештаи за скрининг за состојбата и постигнатите резултати, евалуација и мониторинг за 2015	ИЈЗ	4 квартали	30.000	120.000
ВКУПНО					280.000

III. ОПОРТУНИСТИЧКИ МАМОГРАФСКИ СКРИНИНГ ЗА КАРЦИНОМ НА ДОЈКА

1. Начин на спроведување

Мамографскиот скрининг се изведува во јавните здравствени установи кои имаат мамографски апарати (дигитални и аналогни). Мамографските кабинети при јавните здравствени установи одредуваат денови во текот на неделата во кои ќе вршат скрининг кој ќе биде истакнат на видно место во јавната здравствена установа.

Жени на возраст од 50-69 години се покануваат за мамографски преглед на две години преку повикувачки писма/покани, кои се испраќаат по пошта користејќи податоци од компјутерски софтвер и хардвер кој е есенцијален елемент за повикување на жените, со кој се обезбедува повикување на жените кои никогаш немаат извршено мамографски преглед. Тенденција во тек на 2018 година ќе биде повикување на жените кои не се осигурани односно кои немаат регулирано осигурување.

Повиканите жени потребно е со себе да понесат покана - повикувачки флаер и здравствена книшка/лична карта заради личните податоци. Резултатите наодите се внесуваат во електронскиот регистар.

2. Извештај за програмска и буџетска реализација

Ставка	Активност	Извршител	Обем на активност	Цена	Вкупно
1.	Почетна инвестиција за компјутерски софтвер и хардвер и формирање на е – регистар за карцином на дојка	/	1	1.000.000	1.000.000

2.	Обезбедување на флаери	/	/	/	200.000
3.	Обезбедување на потрошен материјал	/	/	/	300.000
4.	Обезбедување на средства за промотивни активности	/	/	/	500.000
5.	Обезбедување на средства за организација и поканување на жените	/	/	/	1.000.000
6.	Обезбедување средства за читање на мамографски слики	/	/	/	2.000.000
7.	Обезбедување на средства за РТГ технолози	/	/	/	1.000.000
8.	Обезбедување на потребна дополнителна опрема за изведба на мамографиите	/	/	/	2.000.000
9.	Покривање на трошоци за партиципација за хируршка интервенција за жените кај кои ќе биде дијагностициран карцином во рамки на Програмата	/	/	/	1.000.000
ВКУПНО					9.000.000

Преглед на исплатени средства по извршители на програмата

Предвидени средства за Програмата	Реализирани средства заклучно со 31.12.2018
24.000,000,00	12.072.900,00
ВКУПНО:	

Прилог:

- Извештај од ИЈЗ за скрининг на рак на грло на матка за 2018 година
- Извештај од ИЈЗ за скрининг на рак на дојка за 2018 година
- Извештај од ИЈЗ за КРК за 2018 година
- Табели за исплатени средства по извршители

Подготвил: _____

Одобрил: _____

Форматот на извештајот за програмска и финансиска реализација на Програмата за активна здравствена заштита е подготвен во скоп на активностите за Отворено Владино Партнерство усвоени од Владата на РСМ, а во насока на унапредување на фискалната транспарентност. Форматот на извештајот е подготвен од Министерството за здравство и Здружението за еманципација, солидарност и еднаквост на жените – ЕСЕ.